

COLÒMBIA SETMANAL, 13 a 19 de setembre de 2008
Resum setmanal de notícies sobre el conflicte armat i la construcció
de pau
Escola de Cultura de Pau de la UAB¹

COLÒMBIA: Enmig de l'escalada en la confrontació militar entre la Força Pública i la guerrilla de les FARC, la senadora Piedad Córdoba va revelar que aquesta setmana va ser enviada una carta a la guerrilla, signada per un ampli grup de persones vinculades a l'acadèmia, a l'art, al periodisme i dirigents socials; en la qual proposen un diàleg públic, a través d'un intercanvi epistolar, en el que es puguin identificar els elements per a una agenda que contribueixi a esclarir les rutes per a un enteniment en favor de l'acord humanitari i la pau amb justícia social. D'altra banda, la Conferència Episcopal Colombiana ha demanat al Govern reprendre les gestions d'apropament a les FARC i altres organitzacions guerrilleres, per a concretar l'acord humanitari i establir les bases del diàleg per la pau a Colòmbia. Mentrestant, els familiars dels captius en mans de les FARC han dit que el Govern ha donat l'esquena al drama dels segrestats a Colòmbia, després dels resultats de l'operació *Jaque* mitjançant la qual es va assolir la llibertat d'onze militars, tres agents nord-americans i la ex – candidata presidencial Ingrid Betancourt. Al mateix temps, l'ex portaveu l'ELN Francisco Galán ha comentat que el fet de que el president Uribe hagi retirat la funció mediatra del president Hugo Chávez, ha trencar definitivament el procés de diàleg entre l'ELN i el Govern nacional i ha afegit que en aquest moment no veu cap possibilitat de reprendre el diàleg perquè la única alternativa que li dona el Govern a l'ELN és la rendició, mentre que aquesta guerrilla busca un canvi d'estructures en l'àmbit polític i social. Finalment, la Senadora Piedad Córdoba assegura que les autoritats tenen un pla per a empresonar a més de 500 estudiants universitaris, amb la falsa acusació de que formen part de les milícies urbanes de les FARC. Aquesta denúncia cobra importància, perquè es presenta després que la senadora Gina Parody presentés als mitjans uns vídeos en els que apareixen uns estudiants encaputxats, a la Universidad Distrital de Bogotá, llançant consignes contra el Govern i de que el rector d'aquest centre educatiu, Carlos Ossa Escobar, digués que això és normal que succeeixi degut al temor que senten els estudiants de ser criminalitzats per dissentir o per pensar diferent. D'altra banda, els portaveus dels estudiants agrupats en la Federació d'Estudiant Universitaris, FEU, han dit que des del Govern aplica la política de criminalitzar la protesta social i que en el cas dels estudiants, el que es vol és fer callar tot tipus de resistència a la privatització de l'educació pública. La senadora Córdoba també ha denunciat que, a més d'ella, els seus fills han estat amenaçats de mort, pel que alguns dels seus familiars han hagut d'abandonar el país i ha advertit que les amenaces no la faran desistir del seu treball per l'acord humanitari i la pau de Colòmbia i molt menys per a continuar en l'oposició al Govern del president Uribe. Aquesta denúncia va ser desestimada pel vicepresident de la República, Francisco Santos, i per alguns parlamentaris propers al Govern, que van argumentar que la senadora Córdoba amb això busca perjudicar d'imatge del país.

La policia revela que 450 paramilitars reinsertats del Bajo Cauca antioqueño han abandonat els programes de reimmersió, la qual cosa coincideix amb un augment de la criminalitat en aquesta regió del país. El comandant de la policia a Antioquia, coronel Luis Eduardo Martínez, ha dit que hi han 117 assassinats enregistrats com a conseqüència dels enfrontaments entre bandes criminals que actuen en la regió i que es disputen el control de zones de cultius de coca, laboratoris i rutes de narcotràfic. L'oficial ha assegurat que es tenen indicis que molts paramilitars reinsertats han estat captats per aquestes bandes emergents. D'altra part, el diari *The Washington Post*, per segona vegada publica un article molt comprometedor pel comandant de l'Exèrcit, el general Mario Montoya, qui l'any 2002 hauria lliurat armes al cap paramilitar Carlos Mario García, alies "Doble Zero", perquè donés suport a la Força Pública per expulsar a les milícies urbanes de les guerrilles, que estaven presents en la Comuna 13 de Medellín. El diari afirma que l'acusació a l'alt oficial es desprèn de la confessió d'un paramilitar que es diu Luis Adrián Palacio, que ha estat condemnat a 14 anys de presó i que a més assegura que el general Montoya va col·laborar amb esquadrans de la mort que operaven a Medellín. El diari, reconegut com el més influent en la capital nord-americana, diu que la denúncia de Palacio dona pistes sobre els nexes entre el potent exèrcit de Colòmbia, protegit pels EEUU, i els brutals grups paramilitars. Aquesta publicació apareix el vespre de l'arribada

¹ www.escolapau.org

del president Uribe a Washington, la qual cosa podria afectar l'imatge del mandatari colombià als EEUU.

Un Tribunal Internacional d'Opinió , convocat per organitzacions colombianes i internacionals de defensa dels drets humans i amb el recolzament del Grupo Izquierda Unitaria – Izquierda Verde del Parlamento Europeo, en la seva sessió de Brussel·les, ha acusat al Govern del president Álvaro Uribe de violacions dels drets humans i denunciat a responsables europeus pel seu suport polític i moral al mandatari colombià. En les sessions es van documentar nombrosos casos, amb proves contundents de que l'Estat colombià està implicat en crims de lesa humanitat, com és la desaparició forçada, execucions extrajudicials, desplaçament forçat i tortures. Un d'ells va ser el cas de la massacre del Cercle, el 1997 , perpetrada per paramilitars que van ser transportats en un helicòpter de la governació d'Antioquia i que va comptar amb el suport de militars , quan el actual mandatari era governador d'aquest departament i impulsor de les cooperatives de seguretat privada CONVIVIR, que estaven relacionades amb els grups paramilitars. Després de la massacre i el desplaçament massiu de la població, es va iniciar en la regió de Ituango la construcció d'una hidroelèctrica, amb recursos d'empreses europees i nacionals. D'altra banda, el vicepresident de la República, Francisco Santos, en nom de l'Estat va demanar perdó als familiars de les 342 víctimes de la massacre de Trujillo, en el departament de El Valle. Aquesta matança de camperols la va cometre una aliança de narcotraficants, policies i militars entre 1988 i 1994 que volien impedir que la guerrilla arribés a la zona. La majoria dels assassinats van ser decapitats, es van cercenar els seus membres amb serres elèctriques i les restes es van llençar a la llera del riu Cauca. Colòmbia va ser condemnada per la Comissió Interamericana de Drets Humans per aquests crims de lesa humanitat, però a data d'avui encara no ha estat condemnat cap dels implicats - paramilitars, policies, narcotraficants – ans al contrari, existeix total impunitat, segons assegurin els familiars de les víctimes . *El Espectador, Caracol – Radio, ANNCOL, Telesur – Tv, El colombiano, Semana, Mi Punot, 13 – 19/09/08.*

BOLÍVIA: La crisi a Bolívia, es deriva de l'oposició i desacatament al Govern del president Evo Morales per part dels prefectes (governadors) dels departaments de Pando, Beni, Santa Cruz, Chuquisaca i Tarija; qui, malgrat els resultats del passat referèndum, que afavoreixen al mandatari, s'oposen a la nova Constitució Nacional i promouen l'autonomia de les seves regions i fins i tot la desintegració de la República. En un desafiament obert al Govern central, els mandataris d'aquestes províncies, les mes riques del país, han promogut que es tallin les carreteres, volin els gasoductes, s'incendiïn oficines públiques estatals i es massaci a mes de 18 camperols lleials al Govern en el departament de Pando. Tots aquests fets, sumats a la crisi diplomàtica suscitada per l'expulsió dels respectius ambaixadors d'EEUU i Bolívia, han motivat que la presidenta Michelle Bachelet, en la seva qualitat de presidenta *pro tempore* de la UNASUR, convoqués una sessió extraordinària d'emergència del Consell de Caps d'Estat d'aquest organisme, per a avaluar la situació i sortir en defensa de l'ordre institucional, la democràcia i la unitat territorial de Bolívia. La declaració final coneguda com “Declaración de La Moneda”, protegeix sense pal·liatius el Govern constitucional del president Evo Morales, i adverteix que cap dels països que integren UNASUR reconeixerà cap tipus de situació que impliqui un intent de cop civil, la ruptura de l'ordre constitucional o comprometi la integritat territorial de la República de Bolívia; rebutja tots els actes de violència i de desestabilització institucional i fa una crida a totes les parts en conflicte per a que utilitzin el diàleg en el marc de la institucionalitat democràtica vigent. La Declaració també exigeix el cessament de tot acte de violència, intimidació i desacatament a la institucionalitat, exigeix a més, que les instal·lacions de l'Estat i oficines públiques ocupades es tornin a les autoritats del Govern central i condemna la massacre de Pando i estableix la creació d'una comissió investigadora de UNASUR de manera que aquests crims no quedin impunes. També es constituirà una comissió per a acompanyar el diàleg i buscar solucions concertades. La contundència d'aquesta Declaració, ha estat considerada pels experts en política internacional com la forma mes clara de mostrar la utilitat d'aquest tipus d'organismes. D'altra banda, el prefecte de la província de Pandoes estat capturar per l'exèrcit , i serà dut davant els tribunals perquè respongui pels crims comesos en la seva regió. *El Mercurio – Chile, Telesur – Tv, El Tiempo, 13 – 19/09/08.*